

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótalajdonos:	Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Március 15.

A magyar sajtószabadság születésnapja!

Nem fegyverontotta vérben fogant. Kipattant a szívekből, mint a virágrügy a fán. Kisütött a rabság éjszakájából, mint a felhők közül a tavaszi nap.

A gondolat és szó szabadsága együtt ébredt a nagy természettel.

A nemzet zöme még talán álmodni sem mert róla, mikor a márciusi ifjak lelkesedése valóra váltotta.

Nincs a népek történetében példa rá, hogy valamely szabadságnak bilincsei véres küzdelem nélkül roppantak volna széjjel. A magyar sajtó rabláncai úgy olvadtak el a szabadságért fellángolt lelkesedés tüzeiben.

És a szabadság szabadságot szül. Az életre lobbant sajtószabadság naphevétől csakhamar kisütött összes emberi és közszabadságaink napja is. Pusztító harc nélkül valamennyi. Az ellenállhatatlanul hódító lelkesedés nap-sugaras szülötte mind egytől-egyig.

Gyuljanak oltártüzek szerte a hazában e nap emlékére s járuljon hozzá

a nemzetnek minden fia, minden leánya, az agg, a gyermek szent áhitattal.

Az agg emlékezzék s hálája gyémántvirágait szórja az áldozati lángba. Az ifju lelkesedjen s az oltár tűzéből szívja lelkébe e nap szent tanúságait.

A nagy eszmék egyes hőseit elsodorhatja az önkény árja; de az eszme, melyet a nép millióinak szíve olthatatlan lelkesedéssel fogadott magába, a pokol kapuin is diadalmaskodik.

Hozsánna neked szabadságfakasztó nagy nap!

Március 15. Zomborban.

Lobogók lengtek a hideg tavaszi szélben a magán- és középületeken egyaránt. Ünnepi ruhába öltözött siettek az Urnak házaiba férfi és nő, agg és gyermek. Igazán ünnep volt ez a nap külsőleg is, a szívekből fakadó érzés megnyilatkozásaiban is.

A róm. kath. plébánia templomban Fejér Gyula apát-plébános végezte a szent misét. A kórusban a kaszinó-egyesületi dalárda énekelt vallásos és hazafias énekeket.

Az izraelita imaházban dr. Fischer Mihály rabbi, az ág. evang. templomban Lombos Alfréd lelkész mondtak hazafias szellemű beszédeket és imádságokat. E két templomban is egyházi és hazafias énekek emelték a vallásos és hazafias szívek áhitatát.

Az istentisztelet után a város polgársága a Szabadság-térre vonult s megkoszoruzta Zombor szülöttének, a szabadság aradi vértanújának: Schweidel Józsefnek emlékszobrát. A koszorut a polgárság nevében Buday Gerő vallás-tanár tette le a szobor talapzatára lendületes, mélyen átértett lelkes hangú és lelkes hatású, formás beszéd kíséretében.

Buday Gerő beszéde.

Szeretett magyar testvéreim!

Üdvözöllek Március Idusa! Te szabadságunk felkelő napja! Vértanunk szobrát ma köszöntöd először!

A szabadság, egyenlőség és testvériség magasztos eszméit hirdetted s feloldoztad a rabláncokat, melyek szabadságunkat lekötötték.

Szabaddá lett a nép, szabad lett Magyarország, de fájdalom! csakhamar ismét rabbá lett a nemzet, újra áldozatokat kívántak a magyartól, hogy szabaddá lehessen.

Dicsőült vértanu! ennek voltál Te az áldozata, de véred nem hullott hiába; mert

A „BÁCSKA” TÁRCÁJA.

A gyermekvédelem.

(Dr. Karsay Sándor előadása a zombori Szabad Lyceumban 1906. március hó 4-én.)

(Folytatás).

Pedig dehogyan szünt meg! Nap-nap után megzörgetik ajtónkat szegény rongyos asszonyok csecsemővel a karjukon s krajcárt kérnek, mert napok óta nem ettek; ziman-kós, zord időben ott állanak az utca szögletén s a havas, esőverte rongyból didergő kis gyermek nyöszörgése hallatszik, mialatt az asszony az ujságot kinalja.

Megesik a szívünk, amikor ezt látjuk!

Mit tehet az az ártatlan kis gyermek arról, hogy apját munkaközben baleset érte? Hogy anyja fekvő beteg? Vagy hogy létét a könnyelműségnek, a pálinka hatásának köszöni?

Nem is ez a kérdés. Hanem az, hogy ha már az a szerepcséltlen kis jószág itt van, akkor meg kell menteni az életnek, az emberiségnek.

Nem szabad megengedni, hogy szánalom és könyörületesség híjján egy is el-

pusztuljon közülük; meg kell törni azt a közönyt, amely elfordul tőlük; a szeretet melegével le kell olvasztani a szívekről azt a jégréteget, amely azokat érzéketlenné teszi a kicsinyek sorsa iránt.

Fel kell ébreszteni a lelkiismeretet, tettekre kell bírni a felebaráti szeretetet s meg kell erősíteni társalmunkban azt a tudatot, hogy amikor az elhagyott gyermeket védi, nem irgalmasságot gyakorol, hanem kötelességet teljesít.

Ennek a célnak elérését tüzte ki feladatul a gyermekvédelemnek néhány lelkes apostola, akik fáradságot és munkát nem kímélve, egy nagyszabású gyermekvédelmi alkotáson fáradoznak, amely ha létesül — tetemesen enyhíteni fogja a szegény gyermekek tűrhetetlen sorsát.

Hát miről is van szó?

Mindenki tudja, aki gyermekvédelemmel foglalkozik, hogy ninesen az a rossz sorsban szünlődő gyermek, akinek baján pénzzel és szeretettel segíteni ne lehetne. Ha tehát annyi pénz állana rendelkezésre, hogy az elhagyott gyermekek tartásdíjai fedezhetők lennének s annyi szeretet fog sarjadni a

szívekben, hogy foglalkozunk is a mások gyermekeivel, akkor elértük célunkat.

A tapasztalatlanok azt kérdik:

Hát nem költ a gyermekvédelemre elég pénz az állam? Nem-e tartanak fenn a törvényhatóságok, községek, egyletek, egyesületek gyermekvédelmi intézeteket elegendő számban? A társadalomnak nevesebb és tehetősebb tagjai nem áldoznak-e a jótékony-ságnak tülön-tul?

Hát bizony ebben van egy szemernyi igazság, de nézzünk csak a dolgok mélyére.

Az egyesületek a már teljesen kihasznált társadalomtól segítséget alig kapnak s a jótékony bazárok és táncmultságok, előképek, kiállítások költséges rendezésén s főleg pénzügyi sikertelenségén okulva, létfontartásuk érdekében az államhoz fordulnak segítségért.

Viszont az állam a maga 3 százalékos betegápolási pótdózából, amelynek csak egy kis hányada fordítható gyermekvédelmi célokra, még azoknak a feladatoknak a teljesítésére is alig képes, amelyekre a törvény kötelezi.

Ott állunk tehát ma, hogy úgy az ál-

ebből meritünk most erőt, hogy megtámadott szabadságunkat újra kivívjuk.

Nincs közöttünk különbség, egyek vagyunk valamennyien, egyért küzdünk, nincs közöttünk sem vallás, sem pártkülönbség, csak egy van, mi bennünket összeköt, édes Hazánk szeretete.

Nehéz idöket élünk! Nehéz, vészteljes felhök tornyosulnak hazánk fölött. Ki tudja, mit rejt magába a bizonytalan jövő!

Lelki szemeimmel úgy látom, mintha a szabadság nemtöje gyászruhát öltött volna fel. Ugy látom, mintha könnyezne, mert úgy tünik fel neki, mintha a mai Március Idusa nem is az 1848. március Idusának ünnepe volna.

És talán igaza van, mert veszélyben van alkotmányunk, megtámadják szabadságunkat, de hiába minden erőlködés, hiába minden ármány, rabbá e nemzetet többé tenni nem lehet. „Rabok többé nem leszünk.“

A szabadság nemtöje ma az egész magyar nemzetet az Ur házában találta. Imádkozott a magyar nép, mert érzi, hogy e nagy küzdelemben égi erőre van szüksége. Az Ur szolgálói imával ostromolták az eget:

„Boldog Asszony anyánk
Régi nagy patrónánk,
Nagy inségben levén
Igy szólít meg hazánk:
Magyarországról,
Romlott hazánkról
Ne feledkezzél meg
Szegény magyarokról.“

Mindénható örök Isten! Itt a vértanu szobra előtt is csak azért imádkozunk Hozzád, hogy segítsd meg ezt a nemzetet, mely anynyit szenvedett!

A zombori polgárság nevében teszem le a vértanu szobrára a polgárság koszoruját a vértanu emlékének Március Idusán és pedig azon ima kíséretében, melyet a szerzetesek imádkoztak az aradi sáncban.

Midön a 13 vértanút kivégezték, midön a lelkük felszállott az égbe, a paranesnokló tiszt felszólította a szerzeteseket, hogy intézenek beszédet a katonasághoz.

Mit tettek a szerzetesek? Letérdeltek, sirtak és imádkoztak.

Tudjátok-e mi volt imájuk?

„Isten áldd meg a magyart!“

A Hymnus s a Kossuth-nóta elénekülés után a közönség a szobortérről szétoszlott.

Délután fél 4 órakor a városháza toronyerkélyéről messze elhangzó mélabús tárogatóhang jelezte a délutáni ünnep kezdetét.

A hideg, szeles idő miatt nem a Szent-Háromság-téren, hanem a városháza dísztermében folyt le a lélekemelő, a szivekben mély nyomot hagyó ünnepély.

A városháza nagy terme s a belé nyíló melléktermek zsufolásig megteltek ünneplő közönséggel. Az ülőhelyeket a város lelkes hölgyei, a karzatokat a tanulóifjuság foglalták el.

A Szózat fenséges hangja nyitották meg az ünnepélyt a kaszinói dalárdának tőle megszokott művészi előadásában.

Vértesi Károlynak, a hazafias ünnepeket rendező bizottság elnökének rövid imaszerű beszéde vezette be a lelkes szózatokat.

Vértesi Károly elnöki megnyitó beszéde.

Magyarok Istene!

Panaszunk van. Kérésünk van. Hallgass meg!

A féltékenyen őrzött alkotmányunkat elszikkasztják, a magyar szabadság törvénylapját széttépik.

Kik? A mi saját édes testvéreink, hatalomra vergődött gyászmagyarok.

Magyarok Istene! Ne engedd! Ne engedd! Ne most, mikor feleszmélve, tisztán látva, jogra támaszkodva, igazában bizva tart össze a magyar néped, jóban-rosszban híved.

Elborult a magyar égbolt, látjuk, rajta sötét viharfelhök kóvályognak, tudjuk, vészt rejtenek méhökben, hisszük.

Jóságos Isten! Te vagy Ura a természetnek és az emberi életnek. Távolítsd el tőlünk — kérünk — haragod jelét, a dúló fergeget, mely fenyegeti szabad létünket.

Mit vétettünk? Azt, hogy szabadok akarunk lenni? Nem tudjuk ezt bűnnek. Nem,

nem, mert Te, teremtő Isten, Te oltottad szívünkbe a szabadság vágyának az édes érzését.

Ne engedd azért, hogy magyar legyen magyarnak a legnagyobb ellensége. Világítsd meg agyát mindazoknak, kiktől Magyarország, áldott hazánk sorsa függ, és megpróbáltatás után, alkotmányos küzdelemünkben vezérelj győzelemre minket.

Magyarok Istene! Oltár előtt fohászokodva arra kértünk ma, ünnepélyesen is — ime — összegyűlve arra kérünk most, és mindörökké arra fogunk Téged esdve kérni, hogy légy mindenkor velünk és el ne hagyd soha a mi édes magyar hazánkat! Imádkozunk! „Ne vigy minket a kísértetbe, de szabadíts meg a gonosztól. Amen.“

Há Isten velünk, ki ellenünk?!

Ezekkel az imádságos szavakkal van szerencsém a mai március 15-iki hazafias ünnepély tárgysorozatát megnyitni.

Édes atyámfiai!

Szívből köszöntelek titeket, akik ünnepelni összejöttetek, és arra kérek, hogy hazafias érzéssel, igaz magyar lelkesedéssel mondjátok velem:

Éljen a hon!

Éljen az alkotmány!

Prokópy Imre felső kereskedelmi iskolai tanár szívet-lelket megrázó hatalmas hangon szavalta el Ábrányi Emilnek „Márciusi eskü“ gyönyörű költeményét.

Márciusi eskü.

Március nagy napja! Látod-e, mik lettünk? Ostorok, bilincsek suhognak felettünk! De a nyomor bármily végtelenné válik: Mi álljuk a próbát! Dacolunk halálig!

Esküszünk az égre,

Szentül megfogadjuk:

Magyarország szabadságát,

Ezeréves jogainkat

Soha el nem hagyjuk!

Van-e joga élni a magyar nemzetnek?

Ez az, amit tőlünk gúnyosan kérdeznek.

Nos hát feleljünk rá s adjuk ezt a választ:

Se börtön, se hóhér minket ki nem farszt!

lam, mint a gyermekvédelemmel foglalkozó egyesületek, a társadalom élénk érdeklődése és hathatós anyagi támogatása híján feladataikat teljesíteni képtelenek.

Másrészt a megadóztatott és folytonos gyűjtésekkel zaklatott társadalom ki van merülve és nem hajlandó újabb áldozatokra, ami nem is csodálatos: mert a különféle egyesületek tagjegyzékének átolvasásánál azt látjuk, hogy az összes egyesületeknél a társadalomnak csak egy bizonyos osztályával találkozunk s a tagok kevés kivétellel mindig és mindenütt ugyanazok, legföljebb a védnők és elnökök változnak.

Ami pedig azt az ellenvetést illeti, hogy nem elégit-e ki a meglevő állami és társadalmi gyermekvédelmi intézetek a mutatkozó szükségletet — hiszen alig van a gyermekvédelemnek olyan ága, amelyet valamelyik egyesület föl ne karolt volna — csak azt jegyezzük meg, hogy bizony a gyermekvédelemnek óriási területe hever még parlagon, megműveletlenül s bár az egyes jótékony egyesületek meg is kezdték működésüket, sok helyen azért az első kapavágásnál tovább alig értek.

Csak nem lehet kiépítettnek mondani azt a rendszert, ahol például a nyomorék gyermekekről egy egyesület gondoskodik és összesen csak tíz gyermeket gondoz, mert többre anyagi ereje képtelen.

Látjuk, hogy a gyógyíthatatlan beteg, avagy a testi és szellemi fogyatkozásban szenvedő gyermekeknek milyen kis hányada áll rendes intézeti gondozásban, továbbá a siketnéma és vak gyermekeknek milyen óriási száma van még igaz gondozás híján!

Már ezen igények kielégítése is rengeteg összeget emésztene föl, pedig még meg sem említettük a gyermekszanatóriumok kérdését; hol van még a fázó és éhező gyermekeknek ruhával és étellel való ellátása? Ingyen tejintézmények meghonosítása? A napközi otthonok áldásdus működésének támogatása és fejlesztése? A szegény iskolás gyermekeknek tandíjjal és tanszerekkel való ellátása?

Legutoljára hagytam pedig azt, ami nézetem szerint az előbbieknél is fontosabb: a szigorúbb nevelést igénylő gyermekek számára berendezendő internátusok kérdését.

Mert az előbb felsorolt intézmények

arra való, hogy a védetlen gyermekeket az életnek mentse meg — de nagy kérdés az, hogy ennél nem fontosabb-e a már megmenetelt gyermekeknek erkölcsös fölnevelése?

Gondoljunk csak azokra a züllött esavargó gyermekekre, akikkel lépten-nyomon találkozunk különösen a fővárosban, kiknek nevelésével nem törődik senki. Már kiesi korukban az utcára dobva, éhség, hideg és nagyon gyakran velük született rossz hajlamuk által hajtva a teljes erkölcsi züllés oly mély fokán állanak, hogy a vétségeknek és büntényeknek minden fajára képesek. Tudom, hogy volt az állami gyermekmenhelyben olyan 10—11 éves figyermek, aki már a hatodik nevelőszülőjétől szokott meg, miután lopott, rabolt és gyújtogatott s bent az intézetben az erkölcsstelen merényletek meyakadályozása végett, az ágylába-hozláncra kötve kellett tartani.

Ezeket a gyermekeket a javító intézetbe kellene adni, de ott nincs hely és így a legtöbb gyermek el sem helyezhető. Ha már most elgondoljuk, hogy az ilyen erkölcsileg romlott gyermek milyen mételyező hatással van a vele egy házban, faluhelyen egy utcában lakó gyermekekre s ha figyelembe

Esküszünk az égre,
Szentül megfogadjuk:
Magyarország szabadságát,
Ezeréves jogainkat
Soha el nem hagyjuk!

Nem bölcs az, de gyáva, nem okos, de hitvány,
Nem igaz apostol, de Júdás-tanítvány,
Aki azt tanítja, hogy gyönyör a fogság,
Hogy kegydíj s lemondás a legfőbb boldogság!

Esküszünk az égre,
Szentül megfogadjuk:
Magyarország szabadságát,
Ezeréves jogainkat
Soha el nem hagyjuk!

Vessük a szivünkbe, hitvallásunk legyen:
Jogokért elbukni sohasem volt szégyen,
De örök gyalázat érte azt a népet,
Aki rabigába önszántából lépett!

Esküdjünk az égre,
Szentül megfogadjuk:
Magyarország szabadságát,
Ezeréves jogainkat
Soha el nem hagyjuk!

Tudjátok-e, mit mond a tizparancsolat?
Tudjátok-e, mit sujt nagy büntetés alatt?
Sujtja azt a népet, aki gaz, vagy kába,
Mert idegen istent állit templomába!

Esküdjünk az égre,
Szentül megfogadjuk:
Magyarország szabadságát,
Ezeréves jogainkat
Soha el nem hagyjuk!

Mit akarnak nálunk? Mit kívánnak tőlünk?
Hogy idegen bálvány talpaihoz dőlünk!
Hogy idegen zsoldos nézhessen le minket,
És oltárainkat és isteneinket!

Magyarok, esküdjünk,
Szentül megfogadjuk:
Édes hazánk szabadságát,
Ezeréves jogainkat
Soha el nem hagyjuk!

Rákóczi, Petőfi, Kossuth Lajos népe,
Mondd ki bátran, büszkén a világ szemébe:
Harcolsz!... És a fegyvert nem fogod letenni,
Mert szabad népek közt szabad akarsz lenni!

Esküszünk az égre,
Szentül megfogadjuk:

Magyarország szabadságát,
Ezeréves jogainkat
Soha el nem hagyjuk!

Nem! Ameddig vér lesz, tüzes magyar vér lesz,
Mely pirúl az arcon, hogyha szégyent érez,
És örömtől lángol ama gondolatra,
Hogy végső cseppjét is a hazának adja:

Addig azt esküdjük,
Addig azt fogadjuk:
Ezeréves jogainkat
Országunk szent szabadságát,
Soha el nem hagyjuk!

Az ünnepi beszédet dr. Baloghy
Ernő ügyvéd mondotta.

Dr. Baloghy Ernő beszéde.

A tomboló taps- és éljenvihar elcsillapodása után Baloghy Ernő lépett az emelvényre, mint az ünneplő polgárság ünnepi szónoka.

Elüljáróban rámutatott a napnak nemzeti jelentőségére. Szabadságunk vértelen diadalának napja március 15-ike, melyet ünnepel az egész nemzet: a főur a maga fényes palotájában épügy, mint a szegény földmives ember a maga bogárhasu viskójában.

Ezuttal azonban e nap nem az öröm forrása, mert amit megszerzett, azt az örök ellenség újra elragadni készül. A szabadságnak ránk virradt napja ma megint csak keserűséget és szomorúságot talál a magyar szivekben.

Négyszáz esztendőn át a magyar nemzet egyebet nem tehetett, mint honát, alkotmányát és szabadságát védte az idegen hatalom összbírodalom alapítására törő törekvései ellen s újra meg újra törvényekben igyekezett körülbástyázni nemzeti jogait: Karafa vérbírósága után a pragmatika sankcióban; Mária Terézia és II. József németesítő kora után az 1791-iki országgyűlésen; Metternich abszolutizmusa után az 1848. április 11-ikén szentesített törvényekben s a Bachkorszak után az 1867-iki kiegyezésben.

S ime a nagy március idusa után 58 s a kiegyezés után 39 esztendővel újra benne vagyunk az abszolutizmusban. Ujra védelmeznünk kell elő törvényekben biztosított alkotmányunkat, törvényhatóságaink autonóm-

vessük, hogy később ezek lesznek a társadalom legveszedelmesebb elemei, börtönök és fegyházak lakói, akkor mindenki be fogja látni, hogy ezeknek a már elzüllött gyermekeknek jó utra való térítése, de még inkább a csatangoló, magukra hagyott gyermekeknek az elzülléstől való megóvása talán még sokkal fontosabb feladata az államnak és társadalomnak, mint az előbb említettek.

Ezeknek a szigorubb nevelést igénylő gyermekek számára a gyermekvédelmi törvények és rendeletek az internátusok föllállítását írják elő, amelyeket azonban az állam pénzügyi szempontokból ez idő szerint nem létesíthet.

Az ilyen internátusok föllállítása nem lehet a társadalmi jótékonyosság föladata, mint ahogy nem föladata a börtönök, fegyházak és javítóintézetek föllállítása és föntartása sem. De hogyha a társadalom a gyermekvédelemnek egyéb ágait teljes mértékben fölkarolná, akkor az államnak több pénze volna fordítható ilyen internátusok létesítésére, melyekben a gyermek ellátása természetesen sokkal költségesebb, mint a családonál való elhelyezés.

Nem zárhatom ezt a fölsorolást, mielőtt rá nem mutathatnék arra, hogy a megfelelő anyagi eszközök híján milyen szivettépő tragédiák játszódnak le a gyermekvédelem terén, a külföldi honosságú gyermekek hazaszállítása körül.

Nézzük csak a következő, nap-nap után előforduló eseteket és akinek érző szive van, aki a kisdetek testi és lelki fejlődésében igaz örömet leli, el fog szomorodni, meg fog döbenni azon az érzéketlenségen és lelki brutálitáson, amely a gyermekvédelmi kérdések nemzetközi szabályozása híján a kis gyermekeket a szerető gondozó karjai közül kiragadja és elviszi a megszokott környezetből idegen országba, idegen földre, idegen nyelvet beszélő és a gagyogó kis lényt meg sem értő emberek közé. Aki bele tudja magát élni az ilyen elhurcolt kis lélek rettenetes állapotába, akiben visszhangot kelt az ilyen szegény kis gyermek keserves és fuldokló zokogása, az mindenesetre egy véleményen lesz velem, hogy ezeknek a gyermekeknek az érdekében tenni kell valamit, mert itt igazán csak pénzkérdésről van szó.

(Folyt. köv.)

miáját, szabad gyülekezési jogunkat, országgyűlésünket, sajtószabadságunkat, mert valamennyi veszedelemben forog.

Mi a magyar nemzet vétke, hogy a magyar király szive elfordul tőle s véghetetlen nyomor és szenvedés vár reá? Az egyik vétke az, hogy magyar akar lenni minden intézményében, tehát az összes hadsereg magyar részében is. Hát vétek a magyarnak az a törekvése, hogy magyar legyen; hogy véreivel magyarul beszéljenek; hogy a magyar szellemet magával vigye minden intézményébe? A másik vétke, mert gazdaságilag is erős nemzet akar lenni. Hát vétek ez? Hát nem az erős nemzet erőssége egyuttal a koronának is? Erős Magyarország mellett fényben ragyog a korona is; gyöngye Magyarországgal elenyészik a korona ereje is.

S mivel fordulnak a nemzet alkotmánya ellen? Pusztán a hatalom erejével. Pedig a hatalomnak csak eszme adhat tartalmat; a hatalom, ha nem tündöklék benne az igazság gyémántja, rövid időre diadalt ülhet, de csakhamar összeomlik mint a kártyavár.

A magyar alkotmányt eltörölni nem lehet, ha csak minden magyart utolsó szálig ki nem irtanak. Mert a magyar nemzetnek az alkotmánya nem ruha, melyet hol levetnek, hol felvesznek, hol felcserélnek, hol megfoltognak; az alkotmány a magyar nemzetnek bundája, olyan bundája, mint a medvének a bőre: ha le akarják huzni róla, vagy rámegegy a medve is vagy nagyot harap.

A magyar nemzet a honnal együtt szerzte alkotmányát. Nem úgy kapta kegyelemből, hanem maga adta magának. Lamartine a magyar nemzet ősi alkotmányának dicsőítésével hálálta meg a magyarság figyelmét, midőn új alkotmányához szerencsét kívánt neki. Ez ősi alkotmány szerint minden jognak egyedüli forrása a magyar nemzet; onnan meríti erejét és fényét a magyar szent korona is. S ez ellen az ősi, vérrel megszentelt alkotmány ellen tör megint az isten kegyelméből való jog elméletére támaszkodó hatalom.

De ez a szuronyokra támaszkodó hatalom rövidlátó. Nem veszi észre, hogy valamint a multban történeti hivatást töltött be a magyar nemzet, mikor gátul állt a keresztény Európára a pogány török áramlat ellen: ugyanilyen hivatása van a jelenben és a jövőben is. Az a történeti hivatása, hogy turáni fajának sajátos műveltségével és faji erejével ékelődjék a latin, német és szláv nagy népek közé s tegye lehetővé, hogy békeben haladhassanak az emberi művelődés útján. Nem látják, hogy ha Magyarország megszűnik, ha az ék kiesik e népek közül, hatalmi terjeszkedésük elsőnek fogja elnyelni Ausztriát.

A vértanu imádságával fordul az istenhez, hogy távolítsa a magyar nemzettől a szenvedéseket és világossítsa meg a fejedelem elméjét.

Prokópy Imre gyújtó szaválata s Baloghy Ernő hatalmas beszéde az elragadtatás érzelmét váltotta ki a hallgatóság lelkéből s lelkesedése zugó éljenzésben tört ki az ajkakon.

Az iparos dalárda által szabatos előadással énekelt nemzeti imánknak, a Himnusznak hangjai alig oszlottak szét a teremben: fölzendült az egész közönség ajkán a Kossuth-nóta, végig hangzott a folyosókon is le az utcára. Így

oszlott szét a nagy közönség hazafias érzelmeiben megerősödve.

A tanulóifjúság az egyes iskolákban külön is áldozott a nagy nap emlékezetének ifju szívének egész lelkesedésével.

A felső kereskedelmi iskola ünnepe. A felső kereskedelmi iskola, mint mindig, az idén is ünneppé szentelte március 15-ét. Az ifjúság a tanári karral együtt reggel 8 órakor az intézet nagytermében hazafias ünnepet ült, melynek nemesen egyszerű lefolyása az ifjúság lelkes, hazafias érzésének méltó megnyilvánulása volt. Az ifjúsági ének-
kar — Ferencsik Lajos énektanár vezetésével — a „Ne sirj, ne sirj Kossuth Lajos“ kezdetű dallal nyitotta meg az ünnepet. Fischer Mór, alsó oszt. tanuló Szaboicska Mihálynak „A hazaszeretetről“ című költeményét szavalta. Lusztig Jenő, felső oszt. tanuló „1848. március 15.“ című pályanyertes munkáját olvasta föl, melyben a nagy nap emlékéhez fűződő eszméket fejtegette. Csejthej István, középső oszt. tanuló Vörösmarthy „Szózat“-át szavalta. Végül az ének-
kar vezetésével az egész ifjúság a Kossuthnótát énekelte. Az iskolai ünnep után az ifjúság, tanárok vezetése mellett, felekezetenként a róm. kath. plébánia, az izraelita s az ág. evang. templomba ment istentiszteletre. Templomozás után az intézetben összegyűlt ifjúság és tanári kar a Szabadság-térre vonult s a polgárság koszorúzási ünnepének keretében koszorút helyezett Schweidel József vértanú emléksobrára. A diákság az ünnepnapon lengő árvalányhajás Kossuth-kalapot viselt.

Az állami gimnázium ünnepe.

Az állami gimnázium ifjúsága a tanári testület vezetése alatt reggel 1/2, 9 órakor a Schweidel-szobor elé vonult s letette talpazatára a kegyelet koszorúját. E néma ünnepi áldozat után az ifjak hitvallás szerint megszólva kiki a maga templomába vonult ünnepi istentiszteletre ugyancsak tanári vezetés alatt. 10 órakor az egész ifjúság az intézet tornacsarnokába gyülekezett iskolai ünnepélyre, áldozni ifju szívvvel a nap emlékének. A lelkes ünnepelés a következő program szerint folyt le: 1. Tavasz elmúlt. Vegyeskar. 2. Rendületlenül. Arany Jánostól. Szavalta: Schumacher Ödön VI. o. t. 3. Ünnepi beszéd. Elmondta: Schmidt Lipót VIII. o. t. 4. Bujdosók éneke. Vegyeskar. 5. Hazafias költemény. Szavalta: Bodonyi Gyula VII. o. t. 6. Szózat. Vegyeskar. A vegyeskarok szabatosan énekeltek, a szavalatok és az ünnepi beszéd lelkesítő volt. Az ifjak lelkesen tapsolták valamennyit.

*

Este 8 órakor társas vacsorára gyűlt össze Zombor hazafias polgársága, nők, férfiak, a Polgári Kaszinó összes termeiben, többen, mint 300-an.

Zombor hazafias polgársága méltó ünnepet ült a nagy nap emlékének.

Március 15. a vidéken.

Ötvennyolc esztendeje annak, hogy a magyar nemzet újra született dicsőséges harcban, véres küzdelemmel szerezte meg szabadságát. Azt a nagy napot, amelynek dicsőséges históriája ragyogó betűkkel van megörökítve minden időre a történelem lapjain, ünneppé

avatta népünk és évről-évre feljúló hazafias lelkesedéssel üli meg.

A szabadság ünnepnapját vármegyénkben is nagy bensőséggel ünnepelték meg, amit az érkezett tudósítások tömege bizonyít.

Vármegyénkben lefolyt magasztos ünnepéről a beérkezett tudósításaink egy részét a következőkben adjuk:

Palánkán. A palánkai „Kaszinó“ tegnap szép ünnepélyt rendezett, melyen a környék magyar érzelmű közönsége is nagy számban vett részt. Hymnuszt énekelte a palánkai dalárda. Az ünnepi beszédet Payerle Nándor szolgabíró, a kaszinó igazgatója tartotta, aki beszéde keretében hazafias felbuzdulással méltatta a nagy nap jelentőségét. A nagyszámu hallgatóság lelkesen megjelenezte. Majd dr. Steinmetz Lajos németül felolvasást tartott. Végül a palánkai dalárda énekelte el a közönséggel együttesen a „Szózat“-ot. Este 8 órakor a „Kaszinó“ termeiben közvacsora volt.

Kulán. Kula hazafias közönsége is méltón azon eszmékhez, amelyeket az 1848. évnek soha el nem feledhető dicső emlékéhez kell kötnünk, magasztos ünnepélyvel áldozott a nagy napnak évfordulóján. Az ünnepélyen, mely a polgári olvasó-egylet helyiségében folyt le, résztvettek az összes hatóságok, testületek és egyesületek. 1. Hymnuszt, énekeltek az ünneplők. 2. Az alkalmi felolvasást Zányi Béla tartotta. 3. Alkalmi költemény, szavalta Sánta József. 4. Szózat, énekeltek az ünneplők.

Bezánán. A bezdáni olvasókör kebelbeli dalárdájának közreműködésével március 15-én saját helyiségében (Frank-féle vendéglő) március idusának emlékére magasztos ünnepélyt rendezett, melynek műsora ez: Szózat, énekelte a dalárda. Elnöki megnyitó, mondta Ligeti Dávid. Kossuth sirja, költemény Ábrányi Emiltől, szavalta Schmidt Erzsike. Ünnepi beszéd, elmondta Bosnyák János. Halld imánkat . . . énekelte a dalárda. Alkalmi költemény, szavalta Türr Jenő. Hymnuszt, énekelte a dalárda. Elnöki záró, mondta Ligeti Dávid. Az ünnepély után társasvacsora volt.

Zentán. A zentai ifjúsági egyesület, a zentai körök, testületek és egyesületek is lelkesen ünnepelték meg a szabadság napját. A magasztos ünnepély a városháza közgyűlési termében folyt le. Hazafias dalokat énekeltek és szavalatokat tartottak.

Óbecsén. Reggel 8 órakor a fuvózenekar kísérete mellett vonultak fel az összes körök és egyesületek az ünneplő közönséggel együttesen a plébániatemplomhoz, ahol 9 órakor ünnepélyes istentisztelet volt, amelynek végeztével a szabadságszobor előtt folyt le az ünnepély a következő programmal: Diszbeszédet tartottak Kovács Ferenc és Mihálovits Endre; szavaltak Walfisch Jolán, Hegedűs József és Vanyur István. Majd az óbecsei dalárda éneke alatt a körök és egyesületek a szobrot megkoszorúzták.

Baja középületeiről és számos magánháziról zászló lengett. A templomokban ünnepélyes isteni tisztelet volt, amelyen nagy közönség vett részt, valamint a negyvennyolcas honvédek egyesületeinek és egyéb testületeinek tagjai is.

Ujvidéken is lelkesen megünnepelték a szabadság napját hazafias dalok éneklésével és szavalatokkal.

Bácsmezei kertgazdasági nevelőintézet.

— Elhagyott gyermekek internátusa. —

A Budapesti Hirlap a következőkben ismerteti a Zomborban felállítandó internátust:

A maga nemében páratlan intézmény megvalósítása van most küszöbön Zomborban, a Bácska székvárosában. 200 tizenkét éven felül elhagyott gyermek részére kertészeti, szőlészeti és gyümölcsészeti szaktanfolyammal egybekötött internátus építését kezdi meg a közel jövőben, úgy hogy a humánus intézmény a jövő esztendőben már a rendeltetésének átadható lesz.

A humánus és gazdasági szempontból igen fontos intézmény megérdemli, hogy bővebben foglalkozzunk vele.

Bács-Bodrog vármegye közönsége évtizedekkel ezelőtt elhatározta, hogy nagyszabású árva- és szeretetházat fog építeni, kizárólag megyei jelleggel. A szükséges nagy alap azonban igen lassan gyűlt, úgy hogy a megye közönsége a millénium emlékére 1895. évben tíz évre évi 2 százalékos megyei pótdadó kivetését szavazta meg e célra, ami évenként 150—160 ezer koronát tett ki. A vármegye eme ritka áldozatkészsége következtében — az előző megyei hozzájárulásokat, gyűjtéseket és magánalapítványokat beleszámítva — az alap az 1902. év végén megközelítette a 900,000 koronát. Időközben azonban a törvényhozás Széll Kálmán akkori miniszterelnök és belügyminiszter javaslatára törvény útján gondoskodott az elhagyott gyermekekről s az elhagyott gyermekek védelmét gyönyörűen megoldotta. Az államnak ez a humánus gondoskodása fölszövegessé tette, hogy Bácsmezei óriási pénzáldozatokkal külön árva- és szeretetházat tartson fenn. Latinovits Pál főispán mindjárt hivatalba lépése után ezt a kérdést lelkesedéssel tanulmányozta s miután azt látta, hogy a 200 gyermek befogadására tervezett árvaház modern fölépítésére, berendezésére és főtartására a megyének még sokáig kellene az alapot gyűjtenie s miután az erre a célra lekötött 2 százalékos pótdadó évi összege a vármegye anyagi erejét egyoldalulag nagyon lekötötte, azt az előterjesztést intézte a közönségéhez, hogy a gyermekvédelemnek a törvényhozás útján történt megoldására való tekintetből a humánus tervtől álljanak el. Hogy azonban a megye humánus célja mégis megvalósuljon, azt indítványozta, hogy az árvaház céljaira összegyűlt összegből 400,000 koronát, az alap tulajdonát tevő két magánalapítványt és telket, összesen mintegy 470,000 koronát ajánljon föl a megye a belügyminiszternek azzal, hogy az állam építsen a megye székhelyén kertgazdasági internátust 200 tizenkét éven felüli elhagyott gyermek nevelésére.

Bácsmezei közönsége Latinovits főispánnak ezt az indítványát nagy lelkesedéssel elfogadta, de jóváhagyta a megye véghatározatát és elfogadta az ajánlatot a belügyminiszter is.

A páratlanul álló nagyszabású terv megvalósításának módzatai, hosszabb tanácskozást és tárgyalást igényeltek. Igazi ügyszeregettel ölelte föl a tervet Széll, nyugalmazott államtitkár, Forray miniszteri tanácsos, Bosnyák osztálytanácsos és Ruffy Pál miniszteri tanácsos, a gyermekmenedékhelyek felügyelője.

A belügyminiszterium a kivétel főkérdéseire nézve véglegesen megállapodott. E szerint az állam a megye kikötéseire hűven 200 úzenkét éven fölül elhagyott gyermek befogadására alkalmas kertgazdasági internátust építet Zomborban. A tervek is elkészültek már. Ybl Lajos műépítész készítette azokat. Az internátus pavillon-rendszerben lesz építve: az igazgatósági I emelet és a különféle gazdasági épületeken kívül négy egyemeletes pavillon szolgál a 200 gyermek befogadására. A növendékek a kertgazdaság különféle ágazataiban nyernek kiképzést 15 éves korig betöltéséig. Tovább ebben az intézetben nem maradhatnak, miután az állam az elhagyott gyermekek sorsáról csak a 15 éves korig gondoskodik. Ruffy Pál, a gyermekmenedékhelyek felügyelője azonban már most értekezésbe lépett a földművelési miniszterrel, hogy az ezen intézetből kijövő növendékek ösztöndíjas helyekre a földműves-iskolákba, vécéllér-iskolákba stb. fölvetessenek. De aki nem is nyerhet majd további kiképzést, az is kapott a tisztességes kenyérkeresetre alapot, mert minden gazdaságban szívesen látják majd azokat a 16 éves fiatal erőket, akik 3 évig szakszerű oktatásban részesültek.

A főkérdések megállapítása után a belügyminiszter elrendelte, hogy az építkezés megkezdhetése végett Zomborban megfelelő telek vásároltassék, miután a megye által átengedett árvaházi telek (tiz hold) nem elég nagy. A telekvásárlásra a miniszter egy bizottságot küldött ki Ruffy Pál miniszteri tanácsos elnöklésével. A bizottság tagjai voltak Latinovits Pál főispánon kívül: Angyal Dezső kir. tanácsos, állami kertészeti iskolai igazgató, Ybl Lajos lovag, műépítész és Sztankovits György kir. főmérnök. A bizottság a minap volt Zomborban és Latinovits főispán vezetésével megtekintette a kiszemelt telkeket. Mihelyt a miniszter a telek-ügyben dönt, az építés — az eddigi tervek szerint — azonhal megkezdődik. Egyelőre száz holdnyi telket vásárolnak.

A létesítendő internátus, mint állami intézmény, ilyen formában az elhagyott gyermekek intenzív védelme és nevelése szempontjából parját ritkítja, sőt talán páratlan. A humanus cél mellett azonban gazdasági szempontból is igen fontos, mert rendez szokott s ha teljesen nem is, de legalább elemeiben szakszerűleg képzett kertgazdasági műhkasoktól nével az országnak.

Éppen ezért őszinte elismerés illeti a bácska áldozatkész közönséget és első esetben agilis főispánját, Latinovits Pált, akinek teremtő ambíciója adta meg az első impulzást.

A női hivatás.

A nőkérdéstől eddig még nem igen fájdult meg a magyar szociálpolitikusok feje. Csak immel-ámmal nyultak hozzá, s az e téren kifejtett működésük alig zavarta a vizet. A nemzeti válság, a föld sulyos órái azonban fokozottabb figyelmet tereltek a magyar nőkre, kiknek segítségét a nagy küzdelemben nem nélkülözhetjük. Egyre-másra hívjuk fel a nőket, hogy közreműködjenek a nemzeti ügy diadalrajuttatásában. Hazafiság dolgában bizonyára nem állanak a férfiak mögött, s ha erejük nem is ér fel a férfiak erejével, annál nagyobb a be-

folyásuk, mit a küzdő térre lépő férfiakra gyakorolnak . . .

A hármas szám különös jelentőséggel bír népeletünkben. Három a tánc, háromszoros az „éljen“, ez a szerencseszám. S mintha a természet is egyetértene, háromsággá avatta a nőt. Minden nő hivatása hármas: társadalmi, hitvesi és anyai.

A társadalom az, melyben az emberi élet örömeit, boldogságát keresni hivatva van s itt feltalálhatja azt. S ha megértjük a nő hármas hivatását, érteni fogjuk azt is, mily fontos a társadalomban az, mennyire függ az embernek, ugy a nőnek, mint a férfinak egész életfolyama attól, hogy a nő is megértse e hármas hivatását.

S nemcsak az egyesek, egész államok, egész nemzetek jólléte függ ettől. Az a befolyás, melyet a nő férjére, kedvesére, gyermekére, szóval: a társadalomban gyakorolni képes, kihat nemcsak a magánéletre, de gyakran közvetett rugóul szolgál a férfi tetteinek és kihat a világtörténet menetére is. A szellem, az érzület valamely nemzetnél szoros kapcsolatban áll azokkal az erkölcsökkel, melyek női közt divók és melyek mintegy intézőül szolgálnak a társadalomban.

Aminő lényeges és befolyásos osztályrésze a nő a társadalomnak, épp oly veszélyessé is válhat arra nézve; amily üdvös rendeltetése van a családi életben, oly vészes, ha kötelességéről megfeledkezik és édes, áldást terjesztő jó anya helyett mérget is olthat a gyermekek szívébe, lelkületébe.

Az érzelem a nő benső világa, az érzelmek közül legszebben disziti a honleányi érzelem. A szív legmélyébe legyen oltva ez az érzés, legyen összeforrva a nő minden érzelmével, egész lelkével, egész valójával. Ez legyen az első, amit gyermeke szívébe önszívéből átültet, ezt kövesse külsőleg elvül mindenben, s ne ismerjen kedvesebbet a földön honánál. A haza érdekei foglalkoztassák lelkét; csak hű és igaz hazafit szeressen, ki tenni kész, mikor hazájáért tehetsége szerint bármit is tehet, ki épp ugy a haza érdekeinek, mint önmagának is él bensőleg. Neveljen a nő lelkes, hazáért buzgó gyermekeket a honnak.

Szelid, erényes, vidám; őszinte, egyenes lelkű, magasztosabb elvekrék és nem csupán a hű külvilágnak hódoló jellem, erkölcsösség, kedélyesség, a szépért és jóért való kiválólagos vonzalom, lelkesedés: ezek azok a színek, mik a valódi női jellemben egyesítvék. S ha mindezek mellett jó nő, jó háziasszony és anya vagy igaz és meleg szerelem lakja szívét, méltó lesz az angyal névre, mellyel a költők mindig

és ugyanezen okoknál fogva illették. Boldogítója lesz családjának s ezáltal önmagának, s diszére, javára imádkott hazánkknak.

Magyar nők! kiknek szép lelki tulajdonai és testi bájai közistmert ékeségeket, ha oly dicső szellem honostul meg általában köztetek és általatok a nemzetben, mint amely dicsően vagytok teremtve, — az eget hoztátok a földre és a világ női irigyelni fogják nagyságotokat s azt a boldogságot, melyet bírások reánk árasztani fog.

Aranybánya a női lélek, csak ki kell aknázni.

H i r e k

A Schweidel-szoborbizottság — Vértesi Károlynak. A Schweidel-szoborbizottság mindjárt az általa létrehozott szobornak leleplezése után testületileg megjelent Vértesi Károlynál s lelkes, lankadatlan elnöki működéséért hálás elismerését fejezte ki neki. Ma, március 15-én, maradandó emlékekkel is megtisztelte. Pergamentre művészileg irt s díszes táblába kötött jegyzőkönyvet nyújtott át neki a Schweidel-szobor megkoszoruzása után a bizottság küldöttsége. A művészi emléktárgy az igaz érdem méltó elismerésének maradandó jelképe.

A hercegprimás — Hock János könyve ellen. Vaszary Kolos hercegprimás legutóbbi körlevele a tiltott könyvek közé sorolja a „Jézus élete“ c. munkát, Hock János egyik legismertebb, széles körökben elterjedt és olvasott könyvét. A hercegprimás így okolja meg az indexre tételt: Hock János az elmúlt év folyamán egyházi cenzura teljes mellőzésével egyházközségi engedély nélkül közrebocsátotta „Jézus élete“ című munkáját, mely már az alapon is XIII. Leo pápa 1897. január 17-én kelt „Officiorum ac munerum“ kezdetű konstitúciójának 20. §-a értelmében a tiltott könyvek sorozatába tartozik. Ezenfelül a mű szent hitünk főigazságai ellen is sulyos tévelyeket tartalmaz. Ezen okoknál fogva felhívtam a szerzőt, hogy művét a kiadó által a forgalomból haladék nélkül bevonassa, eladásának és hirdetésének megszüntetése iránt intézkedjék. Szerző belátva tévedéseit, a kanoni szent engedelmesség szellemében dicséretesen alávetette magát parancsomnak. Mivel azonban a nem katolikus Athenaeum vállalatnál a forgalomból való visszavonást keresztül vinni nem lehetett, a mű továbbterjedésének megakadályozása végett beértem azzal, hogy a „Jézus élete“ című mű f. évi január 20-ától kezdve lapokban és folyóiratokban többé ne hirdettessék. Mindezek dacára arról kellett meggyőződnöm, hogy a műnek hirdetés útján való terjesztése tovább folytatódik. Miért is kénytelen vagyok a jelzett mű tiltott és kártékony voltára a t. papság figyelmét felhívni. Meghagyom egyszersmind a t. lelkészeknek és hitoktatóknak, hogy a híveket Hock János „Jézus élete“ című munkájának tiltott és ártalmas voltára minél szélesebb körökben figyelmeztessék s különösen az ifjúságot óvják ezen a hitben könnyen megtévesztő műnek olvasásától.

A meghosszabbított fegyvergyakorlat. A hadkiegészítő parancsnokság tetemes számú katonai behívót küldött a községek katonaiosztályához kézbesítés végett. A behívók a tartalékos állománybeli katonákhoz szólnak s fegyvergyakorlatra hívják be őket. Az idei tavaszi fegyvergyakorlat az ex-lex állapotra való tekintettel 13 nap helyett 28 napig fog tartani.

Kivitel Kinába. A szegedi kereskedelmi és iparkamara ezton értesíti az érdekelt cégeket, hogy egy kínai kereskedő a közel jövőben Szegedre jön, hogy az északi Kinával összeköttetést kereső cégekkel közvetlen érintkezésbe lépessen. A kamara felkéri azokat a kereskedőket és iparosokat, akik a nevezett kereskedővel érintkezésbe lépni óhajtanak, hogy ebbeli kívánságukat a szegedi kereskedelmi és iparkamaránál jelentsek be.

A szabadkai vállalkozók kartellje a munkások ellen. A szabadkai nagyvállalkozók a munkássztrájkok ellen egyezségekre léptek. Így akarják a munkások túlköveteléseit megakadályozni. Az egyezséget Flatt Viktor dr. közjegyző előtt okirat alakjában kötötték meg. A nagyvállalkozók különösen a kömüvesek túlköveteléseit ellen kötötték kartell.

Tolvaj alkalmazott. Dobos István Krammer Antal szabadkai ruhakereskedőnél volt alkalmazásban. Folyó hó 12-én egy kabátot küldtek el általa. Az üzletben azonban észrevették, hogy a kabát alatt valamit rejtgetett. Megnézték s egy mellényt és egy nadrágot is találtak nála. Ezeket az üzlethől akarta ellopni. A tulajdonos a tolvaj alkalmazottat följelentette a rendőrségnél s mint-hogy gyanu forgott fönn, hogy már régóta lopja az üzletet, házkutatást tartottak a lakásán, ahol csakugyan találtak is lopott ruhaneműket. A rendőrség Dobos Istvánt letartóztatta.

Örült az utcán. Bajáról írják: Az elmúlt éjszaka 11 óra tájban jelentést tettek a városi rendőrségnél, hogy a főtéren egy ember késsel vagdossa le magát a ruhát. Az odasiető rendőrök látták, hogy dühöngő elmebeteggel van dolguk, aki folyton örökségről beszélt és egy éles késsel hasogatta a ruháját és vagdosta a testét. A rendőrök a szerencsétlen embert kocsira tették és kivitték a városi közkórházba, de ott nem fogadták be, mert nem volt orvosi bizonyítvány. Minthogy ez nem volt beszerezhető, a rendőrök kénytelenek voltak bevinni ismételve a város házára a hajdu szobába. Alig értek be a szobába, a szerencsétlen ember ismét dühöngeni kezdett és tépte magát a ruhát. Megkötözték és reggeli fél 9 óráig tartották megkötve, amikor az orvos megvizsgálta és beszállították a kórházba. Egyes szavaiból annyit lehetett megállapítani, hogy Ujvidéken meghalt az édes anyja és hogy aranyműves. Egyebet nem lehetett megállapítani.

Műkedvelői előadás. Folyó hó 10-én valóban élvezetes estét nyújtottak a hódsgái műkedvelők a „Christian” szálló nagytermében összegyűlt szép közönségnek. Színe került Tóth Edének „A tolonc” című népszínműve. Már maga a darab ügyes választás volt a műkedvelők elnöke dr. Szabó József részéről, a szereplők pedig valóban művészi előadással tették. Baszler Annuska Angyal Lízka szerepében főnyes színíthetőséget árult el feszelen, kedves játékával, csengő szép szopránjával valóban művelzetet nyújtott hálás közönségének. Tóth János Miklós szerepében, mint a műkedvelők baritonistáját már volt alkalma a hódsgái közönségnek hallania, róla csak jót és szépet mondhatni, egyébként ő volt a darab fáradhatlan rendezője. Ördög Sára szerepében Tóth Etelka ragyogtatta drámai tehetségét. Klész Apollónia és Kubesch József nagyszerű partnerei voltak egymásnak. Lescheditzky Mariska, Mayer Vilma, Baszler Rózsa kedves játékkal nagyban hozzájárultak az est sikeréhez. Lescheditzky Ferenc mint Mörle mulattatta a hallgatóságot kellemes hangjával. Szentandrassy András a kisbíró, Hausz Gyula Lőrinc, Denkler Boldizsár Harsebli nagy igye-

kezettél s még nagyobb sikerrel oldották meg szerepüket. Még csak Wissinger Richárdról Mravesák, kit mint utolsót a sorban, de érdemben mint elsőt kellett volna megemlíteni, maszkja, játéka egyaránt szeretettel hallgatóságát. A műkedvelők március 17-én a mostani sikeren felbuzdulva újból előadják „A tolonc” s bizonyára még nagyobb sikerrel.

Uj telegráf hivatal. Folyó évi januárius hó 25-ől fogva Kisszálláson telegráf hivatal van berendezve.

Orvtámadás. Nagy József kishegyesi lakost Szabó Mihály koresmája előtt valaki orvul megtanadta, egy bottal karjára több ütést mert. Nagy a fejére kapott ütéstől a földre esett, segítségért kiabált, mire az ismeretlen elmenekült. A nyomozás során kiderült, hogy a tettes Brezovszki Péter 22 éves kishegyesi lakos volt, aki bevallotta, hogy tettét böszeből követte el, mert Nagy nemrégiben azzal vádolta, hogy egy pár eszimat lopott, amiért őt el is esukták.

A községi tenyészapaállatok beszerzése. A földművelésügyi miniszter rendeletet intézett valamennyi vármegyéhez, melyben tudatja, hogy ha a községek a köztenyészésben mulatkozó bika és kanszükségletüket állami közvelítéssel esetleg részletfizetés és bizonyos százalék árendedüny elnyerése mellett óhajtanak földözni, kérvényükkel mielőbb forduljanak az illetékes m. kir. állattenyészési felügyelőséghez.

Elveszett eb. Elveszett egy rövid szőrű, fehér nőstény kutya: Minci névre hallgat. A megtaláló illő jutalom ellenében átadhatja Csihás Benő-utca 15. sz. alatt.

Művészet — Irodalom.

Előfizetési felhívás. A kezelésnél teljesített 20 évi szolgálat oly kézikönyv szükségéről győzött meg, mely a „nagyközönség és tanulmányosság” szükségleteire alkalmas, könnyen áttekinthető formában, kitöltött mintákkal tartalmazza: A posta, távirtda, távbeszélő és postatakarékpénztár (cheque és clearing) főbb szabályait, kiegészítésül röviden a portamentesség és postaintézethez való alkalmaztatás útját és módját is. Szélgjegyzetekkel az áttekinthetést emeltem. Kartársi üdvözléssel kérem tekintetes ezimet, hogy legközelebb Zomborban megjelenő ily általános érdekű és közhasznú művemre előfizetők gyűjtését kegyeskedjék! Kézikönyvem előfizetési ára, dús tartalma dacára, vaszonkötésben csak 1 (egy) korona 20 fillér, mely összeg jelen iv alkalmasakor lefizetendő! Ezen összegből kérem példányonként költségeire 10 fillért levonni, további 10 fillért pedig utólag fogok a postaintézet jótékony cselejtaira fordítani. Az előfizetési pénzeket 14 napon belül alanti ezimemre beküldeni sziveskedjék, hogy a szükséges példányok iránt tájékozhasam magam. Utólag kérem tek. ezimet, hogy hathatós támogatásával kézikönyvem megjelenését lehetővé tenni méltóztatassék; annál is inkább, mert szakirodalmunkban hízogot pótol és másrészt hivatalok, magánosok, intézetek, iparosok, kereskedők és általában bárki által csekély anyagi áldozattal megszerezhető és legjobb eredménnyel használható. Egyben tisztelettel közlöm, hogy művem Szalay Péter elnökigazgató úr önméltóságának lesz ajánlva, ki az ajánlást kegyesen elfogadta. Zombor, 1905. évi november hóban. Heisinger Antal, posta- és távirtda főtiszt. — Gyűjtőiv a legközelebb kereskedésben található.

Vármegyei közgyűlés.

Bács Bodrog vármegye törvényhatósági bizottságának ez évi I. ső évnegyedes közgyűlése folyó évi március hó 23-én es következő napján mindenkor reggeli 9 órakor a megyei székház nagytermében fog megtartatni a következő tárgysorozattal:

1. Alispáni jelentés a köztűpek állapotáról.
2. Belügyminiszteri intézvény a jegyzői magánmunkálatok díjai megállapítása tárgyában alkotott szabályrendelet.

3. Belügyminiszteri intézvény az ujonnan rendszeresítendő irodaigazgatói állás tárgyában.

4. Belügyminiszteri intézvény néhai Piszarovits György előleg tartozása tárgyában.

5. Alispáni előterjesztés az 1906. évre kivetendő 3 1/2% os megyei pótdadó mikénti felhasználása tárgyában.

6. Alispán bemutatja a zombori m. kir. pénzügyigazgatóval felvett jegyzőkönyvet a zombori m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség részére a megyei székház épületben átengedett helyiség tárgyában.

7. Alispáni előterjesztés a loavató bizottságoknak 1906. évre való megalakítása.

8. A vármegye alispánjának előterjesztése a megyei tavbeszélő halózat felállítás tárgyában.

9. Ugyanannak előterjesztése Viola Béla kéményseprő mesterrel kötött szerződés jóváhagyása tárgyában.

10. Alispáni előterjesztés Flórián Géza megyei járási irnok 1 évi szabadságolása irant.

11. Alispáni jelentés az állásokról eltávozott községi alkalmazottak hátralekos nyugdíjajutalmainak leírása tárgyában.

12. A vármegye közigazgatási bizottságának határozata a törvényhatósági közokra szükséges kavicsfedanyag biztosítása tárgyában.

13. Szegedi kereskedelmi és iparkamara átirata Szeghegy községben házalás emittata tárgyában.

14. A szegedi kereskedelmi és iparkamara kültagjainak választásához kiküldött központi bizottságra vonatkozó alispáni jelentés.

15. Az üresedésben lévő főjegyzői állás választás utjáni betöltése.

16. Központi választmányi tagállások választás utjáni betöltése.

17. Állandó választmányi tag állás betöltése.

18. Egészségügyi bizottsági tag állás betöltése.

19. Obecse község husvágasi szabályrendelete.

20. Ada község szervezési sza alyrendelet 7. es 9. §§ ainak módosítása.

21. Gírerer, Schoch és Grossmann budapesti cég, vasuti előmunkálati engedélyesek kérvénye egy Szabadka városból kiinduló 110 km. hosszú vasutvonalhoz megyei hozzájárulás megszavazása irant.

22. Fabián Lajos és társa vasuti előmunkálati engedélyesek kérvénye a letesítendő Baja—Palánka és hajmók—gombosi h. é. vasutvonal kiepitéséhez megyei hozzájárulás megszavazása irant.

23. A hegyes—feketehegy—palánkai h. é. vasut részvénytársaság kérvénye Palánka végállomástól a Dunapartjáig tervezett vasutvonal építési költségeihez megyei hozzájárulás irant.

24. A központi és a zombori járási segéd- és kezelőszemélyzet, ugy a központi szolgálószemélyzet kérvénye drágasági pótlék megszavazása irant.

25. Zenta város határozata a 22406/1004. sz. a. hozott törvényhatósági határozat mikénti végrehajtása tárgyában.

26. Zenta város 1904. évi április hó 5-én 349/1904. sz. a., 1905. évi december hó 29-én 1803/1905. sz. a., 1905. évi március hó 20-án 362/1905. sz. a., 1905. évi március hó 24-én 364/1905. sz. a., 1905. évi március hó 13-án 327/1905. sz. a., 1905. évi március hó 13-án 258/1905. sz. a., 1905. évi augusztus hó 4-én 870/1905. sz. a. a községi szervezési es fizetési szabályrendelet módosítása tárgyában hozott határozatok, ugy azok ellen Tóth János, Madari János és társai, Kiss Simon és társai, Kecskés János, Helmberger György és társai, ugy Braun Soma által beadott felebbezések, végül a fizetési szabályrendelet módosítása végett Glücketal Adolf es társai által beadott kérvény.

27. Tiprovác György felebbezése lekötésének elfogadó s szabadságolást megtagadó Regőce községi határozat ellen.

28. A „Bácskai Komlótermelők” egyesületének kérelme hivatalos pecsétjükbé a vár-

megyei címer használatának engedélyezése iránt.

29. Feszl György felebbezése Obecse községének Feszl Ignác árvtári tartozásának behajtása tárgyában hozott határozata ellen.

30. Dr. Czibur Károly bulkeszi orvos felebbezése fizetésfelemelést megtagadó községi határozat ellen.

31. Ferencsatornai részvénytársaság felebbezése Monostorszeg községének rendőrségi adó levonását megtagadó határozat ellen.

32. Vidákovits János és társai felebbezése felsőszentiváni bíróválasztás ellen.

33. Titeli rétkezelő bizottság felebbezése a védőtöltések mentén elnyúló árterek fizetése tárgyában hozott községi határozatok ellen.

34. Molnár János és társai felebbezése Zenta városának egy alszámvevői állás rendszerezése tárgyában hozott határozata ellen.

35. Branovacsai János és Deusch Mór felebbezése Zenta városának a házipénztári főkönyv és naplók elkészítése tárgyában hozott határozat ellen.

36. Brauovacsai János felebbezése Zenta városának fegyelmi pénztüntetésnek részbeni visszatérítését megtagadó határozata ellen.

37. Gróf Széchenyi Emilné, egy a m. kir. kincstár felebbezése Bogyán községet terhelő perköltségeknek a házipénztár által leendő fizetése tárgyában hozott határozat ellen.

38. Czvetkovits Sándor és társainak felebbezése Bácsföldvár községnek a legelődíjak megállapítása tárgyában hozott határozata ellen.

39. Szilágyi Palkó János felebbezése Zenta város által költözködési költsége tárgyában hozott határozat ellen.

40. Klazsik Rókus felebbezése Zenta város által napidíjai tárgyában hozott határozat ellen.

41. Marinkov Anasztázia felebbezése Bácsföldvár községnek a barai halászat berbeadása ügyében hozott határozata ellen.

42. A községi előljárók felebbezése Duna gárdony községnek egy új pénzeszkény beszerzésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen.

43. Kecskeméti István felebbezése Zenta városnak az építőmester személyi pótléka ügyében hozott határozata ellen.

44. Márton Mátyas felebbezése Magyar-kanizsa községnek a zárdában levő tantermek függönyei tárgyában hozott határozata ellen.

45. Popovits György felebbezése Magyar-kanizsa községnek a zárdában levő pücegödör nagyobbitása tárgyában hozott határozata ellen.

46. Bergel Jakab felebbezése Zenta városnak libalegelői parcellák bérlete ügyében hozott határozata ellen.

47. Kiss György és társai felebbezése a kishegyesi előljáróválasztás ellen.

48. Arnold Károly felebbezése Bácskeresztúr községnek a dijuoki fizetés felemelése tárgyában hozott határozata ellen.

49. Szabados József és társai felebbezése Bácskeresztúr községnek a pénztárnoki fizetések tárgyában hozott határozata ellen.

50. Dr. Saly Mátyas felebbezése Kiskér községnek az orvosi fizetés tárgyában hozott határozata ellen.

51. Andriy Milán felebbezése a nádaljai másodbíró választás ellen.

52. A nagybecskereki kincstári ispánság felebbezése Kerény községnek a plebánia kerítéshez szükséges napszámok tárgyában hozott határozata ellen.

53. Özv. Pilszanovits Péterné felebbezése Bácsborsód községnek a kért kártalanítás megtagadása iránt hozott határozata ellen.

54. Noe Jakab és társainak felebbezése Dohm Jakab által elkövetett széksértés érdekében hozott Kiskér község képviselőtestületének határozata ellen.

55. Rém község határozata a postatügnökséghez való hozzájárulás tárgyában.

56. Martonos község határozata a női kézimunka tanításához adandó segély tárgyában.

57. Kiszacs község határozata kisegítő mezőőrök felfogadása tárgyában.

58. Gombos község határozata a fogyasztási és italadó beszedési jutalék hováfordítása tárgyában.

59. Bezdán község határozata Bosnyák János kártalanítása tárgyában.

60. Davod község határozata földvétele és eladás tárgyában.

61. Zenta város határozata a tornyosi lakatanyá építési munkálatainak felülvizsgálata tárgyában.

62. Ugyanannak határozata az ökorosordalegelő feltörése tárgyában.

63. Szenttamás község határozata Hadzsity Milan előlegének törlése tárgyában.

64. Ugyanannak határozata egy hordóhitelesítő állomás létesítése tárgyában.

65. Batmonostor község határozata Tumri Lászlóné segélyezése tárgyában.

66. Bácsföldvár község határozata Placskov Bránkó munkadíjának megállapítása tárgyában.

67. Mohol község határozata a fordítói díjak megállapítása tárgyában.

68. Zenta város határozata Rudits Imre tartozásának törlése tárgyában.

69. Bácsföldvár község határozata határperbeli ügybeni képviselő tárgyában.

70. Dernye község határozata községhez és istállóépítés tárgyában.

71. Bácsgyulafalva község határozata a községhez kerítése tárgyában.

72. Szenttamás község határozata a szolgák fizetésének emelése tárgyában.

73. Veprőd község határozata az előljárók fizetésének emelése tárgyában.

74. Magyar-kanizsa község határozata bérleti összegek visszatérítése tárgyában.

75. Boldogasszonyfalva község határozata a lovasrendőrök lótartási általánya tárgyában.

76. Szeghegy község határozata egy szolgai állás rendezésére tárgyában.

77. Hercegszántó község határozata tűzifecskendők beszerzése tárgyában.

78. Zenta város határozata Bakay Jenő segélye tárgyában.

79. A rétkezelő bizottság határozata a szolga fizetésének emelése tárgyában.

80. Péterréve község határozata egy szolgai állás szervezése tárgyában.

81. Boldogasszonyfalva község határozata az irnok és végrehajtó fizetésének felemelése tárgyában.

82. Obecse község határozata a birtokhatár megjelölése tárgyában.

83. Bácsborsód község határozata a bíró személyi pótléka tárgyában.

84. Temerin község határozata utcai területek eladása tárgyában.

85. Bácsfeketehegy község határozata egy tűzmentes szekrény beszerzése tárgyában.

86. Vajsza község határozata a kisbírák fizetése tárgyában.

87. Bacsordas község határozata az irnok lakbéré tárgyában.

88. Vajsza község határozata a rendőrök jutalmazása tárgyában.

89. Bogyán község határozata a kisbíró nyugdíjáruléka tárgyában.

90. Bogyán község határozata a pénztárnoki fizetés emelése tárgyában.

91. Bács község határozata az irnoki állás átszervezése tárgyában.

92. Apatin község határozata ingatlan eladás tárgyában.

93. Magyar-kanizsa község határozata az adorjáni hullaház újra építése tárgyában.

94. Kiskér község határozata a fogyasztási adókezelők díjai tárgyában.

95. Doroszló község határozata a község-háztervek mérnöki díjai tárgyában.

96. Felsőszentiván község határozata a tornyóra felhúzási és javítási költségei tárgyában.

97. Mohol község határozata Mátity Damjan földbérlete tárgyában.

98. Kishegyes község határozata a helyettes tanítónő lakbéré tárgyában.

99. Zenta város határozata pincehelyiség berbeadása tárgyában.

100. Tiszakálmánfalva község határozata a végrehajtói fizetés emelése tárgyában.

101. Zenta város határozata a favágók díjainak emelése tárgyában.

102. Szenttamás község határozata az előfogatosi létszám leszállítása tárgyában.

103. Szenttamás község határozata a házipénztárnoki fizetés emelése tárgyában.

104. Szenttamás község határozata egy hadnagy állás megszüntetése tárgyában.

105. Bacsalmás község határozata ingatlan szerzés tárgyában.

106. Bácsfeketehegy község határozata a kertészi fizetés felemelése tárgyában.

107. Mozsor község határozata a kölcsönök utáni kamatláb leszállítása tárgyában.

108. Mozsor község határozata Miroszavlyev Gyoka segélye tárgyában.

109. Obecse község határozata a város-házi kapubejárat beépítése tárgyában.

110. Mozsor község határozata a rendőri fizetések emelése tárgyában.

111. Béreg község határozata építési többletköltségek fedezése tárgyában.

112. Bácsföldvár község határozata szálló-földek berbeadása tárgyában.

113. Jánoshalma község határozata községi haszonbérlet kártalanítása tárgyában.

114. Bácsföldvár község határozata Erdelyán Zsárkó törlési engedélye tárgyában.

115. Gombos község határozata a segédjegyzői fizetés felemelése tárgyában.

116. Apatin község határozata ideiglenes kölcsön felvétele tárgyában.

117. Sajkásgyörgye község határozata a réti pénzek hováfordítása tárgyában.

118. Bácsföldvár község határozata a fogyasztási adókezelő díjai tárgyában.

119. Paripás község határozata a két pénztárnok személyi pótléka tárgyában.

120. Bácsföldvár község határozata az előfogatosok bérének emelése tárgyában.

121. Turja község határozata özv. Vujicsica Pálné segélye tárgyában.

122. Doroszló község határozata a község-ház tartozása tárgyában.

123. Cservenka község határozata a szervezési és fizetési szabályrendelet módosítása tárgyában.

124. Péterréve község határozata a megyebizottsági tagok utiátalánya tárgyában.

125. Péterréve község határozata a községi jegyző jutalmazása tárgyában.

126. Zenta város képviselőtestületének határozata Lukenics Nándor, Fehér Imre, Hegyi András, Róth R. és társai, Kopasz Mihály, Bochus Elek, Csikmák Miklós, Barna Rozál, Sztokity Péter, Börner Frigyes tartozásának leírása tárgyában.

127. Ujverbász község határozata a létesítendő gőzfürdő támogatása iránt.

128. Hódvág község határozata a kórházi artézi kut tárgyában.

129. Tiszakálmánfalva község határozata az utcák és terek szabályozási munkálatainak biztosítása tárgyában.

130. Szépliget község határozata a vasuti pályaudvar kibővítéséhez szükséges földterület átengedése tárgyában.

131. Vajsza és Bogyán községek határozata az utcák és terek szabályozási munkálatainak biztosítása tárgyában.

132. Martonos község határozata a Martonos és Horgos községek között vitás határvonal tárgyában.

133. Veprőd község határozata a községi utak törzkönyvezése tárgyában.

134. Bácsujlak község határozata a létesítendő kenderáztató területe tárgyában.

135. Csurog község határozata az utcák és terek szabályozása tárgyában.

136. Zenta város határozata a tiszai vas-híd felépítése tárgyában.

137. Tiszakálmánfalva község határozata a vasuti állomáshoz vezető ut mentén létesítendő gyalogjáró ut céljaira szükséges terület megszerzése tárgyában.

138. Pincéd község határozata a községi közúti közutak törzkönyvezése tárgyában.

139. Palánka község határozata Csutora Károly segélyezése tárgyában.

140. Bácsatváros község határozata a községi kisbírák fizetésének felemelése tárgyában.

141. Ujsóv község határozata a községi rendőrség nyugdíjárulékának a közpénztárból leendő fedezése tárgyában.

142. Péterréve község határozata a községi kisbírák és hadnagyok nyugdíjárulékának a közpénztárból leendő fedezése tárgyában.

143. Boldogasszonyfalva község határozata a községi rendőrök és kishíjak nyugdíjárulékának a közpénztárból leendő fizetése tárgyában.

144. Körtés község határozata a községi rendőrség tagjait terhelő nyugdíjárulékoknak a közpénztárból leendő fizetése tárgyában.

145. Darós János szobrász kérelme anyagi támogatás iránt.

146. Weiland János kérelme hordóbiteleitől működésének kiterjesztése iránt.

147. Csernyus Gergely küllői irnok kérvénye az ideiglenes minőségben eltöltött szolgálati idejének beszámítása tárgyában.

148. Mélykut község határozata behajthatlan követelések leírása iránt.

149. Hejcegazdátó község határozata behajthatlan követelések leírása iránt.

150. Janosbalma község határozata behajthatlan községi követelések leírása iránt.

151. Katymár község határozata behajthatlan községi követeléseinek leírása iránt.

152. Ada 1902. Szeghegy 1903., Dunacséb 1903., Doroszló 1903. évi közpénztári számadása.

153. Gróf Obottek-féle 1905. évi szegény alap számadása.

154. Mohol község 1900. és 1901. évi népkönyvtári alap számadása.

155. Zenta város 1904. évi közpénztári alap számadása.

156. Mohol község 1898. és 1901. évi szegény alap számadása.

157. Nadalja község 1904. évi képzés és nevelési alap számadása.

153. Zenta város 1901. évi közpénztári, letépzési, városgazdai és vagyon-leltári számadása.

Szerkesztői üzenetek.

Nyuszi. Tavasszal. Ez a tavasz még nagyon oszlékony. Rügy, virág, madárdal s tavaszi vers korai még. Jobb időben jobbat kérünk!

Flóra-nak ugyanezt mondhatjuk. **Hová jutunk?!...** Március 15-iki cikknek nem alkalmas. A nagy napnak tanulsága nem az, amit levon belőle, hanem ennek éppen az ellenkezője. E disharmonia miatt félre kellett tennünk. Tehát másról s más alkalomból kaphatnánk beválóbbat, nekünk valót? Várjuk.

HIRDETÉSEK.

Eladó takarmányrépa.

Circa 600—700 mm. egészséges takarmányrépa — mmázsánként 1 koronáért — a szondi vasuti állomáshoz szállítva eladó.

Levélcím: **özv. Szuppek Béláné Szond** (Bácsmegeye).

„Tüdővész”

(hectika)

betegségből biztosan gyógyul, ki gyógyszeremet pontos utasítás mellett használja. A betegséget nem enyhíti vagy csillapítja — mint más gyógyszer — hanem **határozottan gyógyítja.**

Használati utasítással egy üveg 10 korona.

Megrendelhető a készítőnél **Sey István Pécssett**, Petrezselem-utca 36. sz.

511. tkvi 1906. szám

Arverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a bezdáni kölesönös segélyző egyesület mint szövetkezet végrehajtónak Kiss Jánosné Kovács Erzsébet végrehajtást szenvedő elleni 860 korona tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a kir. járásbíró) területén lévő, Bezdánban f. kvő, a bezdáni 1146 számú betétben foglalt Kiss János és neje Kovács Erzsébet nevében álló A I. 1. sor, 8738 hr. 965 ö. i. számú egész ház és 57 □ öl beltelek, ugy 2. sor, 8739/1 hr. számú 174 □ öl szántóra, tekintettel az 1881. 60. t. c. 156 §-ának d) pontjára, 800 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1906. évi március hó 28-ik napján délelőtti 10 órakor Bezdán község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatul fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsírának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényeikk 42. §-ában jelzett arólyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333 szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt övadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Zomborban, 1906. évi január hó 20-án.

A kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság

Radány,

kir. tszéki bíró.

Hirdetmény.

Paripás községben a róm. kath. templom-tér bekerítésére árlejtés iratik ki.

A kerítés 126 folyóméter, 120 cm. magas vasrács, elsőrendű válogatott téglából és cementmezbe rakott, 120 cm. magas alapzattal az alapzat felerésze a földben, felerésze pedig a föld fölött, 2 vasrácskapu 300 cm. széles, 4 bejáró vasrácsajtó 105 cm. széles és a kerítés munkálatok biztosítására Paripás község-házához 1906. március hó 24-ik napján délelőtti 10 órájára nyilvános szóbeli árlejtési tárgyalást hirdet.

Az általános feltételek a következők:

1. Kikiáltási ár 6071 korona, bánatpénzben az árlejtés megkezdése előtt 300 korona teendő le.

2. Vállalkozó köteles a rajz szerinti méreteket és a mérnök által megvizsgált költségvetést pontosan betartani, a munkát azonnal folyamatba venni és legkésőbb 1906. évi július hó 1-éig befejezni. A vállalati összeg vállalkozónak a munkálat befejezte, felülvizsgálata és átvétele után lesz kifizetve. — Bánatpénze csak 1908. év július 1-én adatik vissza.

3. Paripás község a vállalkozónak sem anyagot, sem más szolgálmányt nem ad.

4. Vállalkozó a munka teljes épségeért felelős és köteles a munkálatért 2 évig jótállani, mely idő alatt a netalán silány anyag vagy rossz munkából eredő rongálmányokat köteles helyreállítani és ingyen pótolni.

5. Mivel fentvezett munka teljesítése a róm. kath. templomhoz tartozik, ugy ezen munka teljesítésére csakis róm. kath. vallásuk vállalkozhatnak.

6. A munkához tartozó rajz, terv és költségvetés Paripás község-házán az árlejtés napjáig a jegyzői irodában megtekinthető a délelőtti órákban.

Paripás, 1906. március hó 14-én.

Drach János,

bíró.

2-1

Bauer György,

plébános.

Özv. Spitzer Simonné és Társa

BAJA.

3-2

Ajánlják egyszerű és diszes cementlapjaikat, cement műkőárukat, drótbetétes cementköveket és mindennemű építési anyagot, legjobb minőségben, legolcsóbb áron.

Agilis ügynököket keresünk!

Pályázat.

A szilbereköi községi iskolához egy újonnan rendszeresített tanítói állásra pályázat hirdettetik. Pályázhatnak mindazon okleveles róm. kath. férfi-tanítók, kik a magyar és német nyelven kifogástalanul tanítani képesek.

Javadalmazás: 1. Törzsfizetés évi 800 korona, havi előleges részletekben. 2. Az 1893. évi XXVII. t. c. 2. §-ában megállapított évtődös korpótlék. 3. Szabad lakás, vagy ennek helyében 200 korona lak és kertbér, előleges negyed-évi részletekben.

Kötelessége: a reábizott osztály vagy osztályok növendékeinek tanítása, a gazdasági ismétlőiskolában a meghatározott óraszámokban minden díjazás nélkül az igazgató által kijelölt tantárgyakban tanítani, és ugyan az igazgató által kijelölt osztályokban a fiukat a tornaszatban oktatni.

A pályázat határideje **folyó évi március hó 31** bezárólag. A kérvények kellőleg felszerelve a szilbereköi községi iskolaszékhöz intézve az elnökség címére beküldendők.

Szilberekén (Bácsmegeye), 1906. évi március hó 12-én.

Jakobb József,

Hidas József,

igazgató, mint iszkézi jegyző. községi iszkézi elnök.

572. szám.

kig. 1906.

Hirdetmény.

Monostorszeg községe 39381 kor. 21 fillér költségelőirányzattal iskolát épített. Az építési munkálatok biztosítása céljából Bács-Bodrog vármegye törvényhatóságának 35257/44. jkv. 1906. sz. véghatározata alapján, Monostorszeg község-házához 1906. évi április hó 7. napjának délelőtti 10 órájára zárt ajánlati versenylárgyalást hirdetünk.

A versenyezni óhajtok ajánlataikat a kitézött nap délelőtti 9 órájáig annál is inkább igyekezzenek beadni, mert a később érkezők nem vétetnek figyelembe. Az ajánlatokhoz — készpénzben vagy övadékképes értékpapirokban — az előírt összeg 5%-ának megfelelő bánatpénz is csatolandó.

A műszaki iratok és a részletes feltételek alulírott községi jegyzőnél a délelőtti hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Monostorszeg, 1906. március 7-én.

Gyipanov István,

közs. bíró.

Tessényi Oszkár,

közs. jegyző.

Vételre kerestetik

egy 3-4 szobás

HÁZ.

Ajánlatok a kiadóhivatalba
küldendők. 3-3

Meghívó.

A Korona Gőzmalom Részvénytársaság
folyó évi április hó 1-én délelőtt fél 10 órakor
tartja a gőzmalom helyiségében

XII. rendes közgyűlését,

melyre a részvényeseket tisztelettel meghívja
az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlési elnök és jegyző választása.
2. A mérleg előterjesztése, az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése, a nyereség hováfordítása iránti határozathozatal és a felmentvény megadása.
3. A felügyelő-bizottság megválasztása.
4. Jegyzőkönyvhitelesítő választása.
5. Indítványok tárgyalása, melyek a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal az igazgatósághoz nyújthatók be.
Zombor, 1906. március hó 15-én.

Az alapszabályok 10. §-a: A közgyűlésen a részvényesek szavazati jogukkal csak úgy élhetnek, ha részvényeiket a vállalat pénztáránál letéteményezik.

A mérleg, valamint az igazgatóság és a felügyelő-bizottság évi jelentése iródánkban a tisztelt részvényesek rendelkezésére áll.

Meghívó.

A kovilszentiváni „Népbank“ részvénytársaság **folyó évi március hó 31-én d. e. 9 órakor** az intézet termében tartja

rendkívüli közgyűlését,

melyre a t. c. részvényeseket tisztelettel meghívja.

Napirend:

1. 3 tag megválasztása a jelenlevő részvényesek megállapítására.
2. A szerb Hitelszövetkezetnek a vagyon és teher likvidációval való átvétele.
3. A felügyelőbizottságnak díjak megadása.
4. Igazgatósági előterjesztés, hogy még 100 darab új részvény kibocsájtatik a „Népbank“ 5. §-a értelmében.
5. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 3 tag megválasztása.

Az igazgatóság.

A zombori kereskedelmi és ipartank

ezennel közhírré teszi, hogy a csonoplyai műút mellett, a Sáponya-dűlőben fekvő **210 holdas birtokát parcelláztatja.** Ezen birtoktest 165 hold szántóból és 45 hold kaszálóból áll.

Minden parcella 2 katasztrális holdból áll, amelyek egyenként vagy tömegesen adatként el. A vevő a vételárból legkevesebb 200 koronát készpénzben, a maradék egyik fele után 5 1/2%, a másik fele után 6 1/2% kamatot tartozik fizetni.

Bővebb felvilágosítást ad
8-1 az igazgatóság.

DIÓSY IMRE doroszlói lakos komlótelepében

mintegy 3000 darab **komló-dugvány** kapható ezrenként
16 koronáért.

A komló korai fajta és bácskai földben kitűnően tenyészik. Megrendelések előlmegnevezett névre küldendők. 3-2

Legszebb és legfrissebb

VIRÁGOK

a legnagyobb választékban, a legelegánsabb

lakodalmi, névnapi, szinpadi csokrok,

a legimpozánsabb babér-, pálma- és virágkoszorúk,

valamint mindennemű

virágkosarak, asztal, valamint virágdiszek,

legszebben és legjutányosabban üzletben kaphatók.

NAETER LUJZA

cégtulajdonos:

SPLIHÁL KÁROLY

cs. és kir. udvari virágkereskedés.

13-7

BUDAPEST, VI., Andrásy-ut 7.

*

Videki megrendelések gondosan, pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Acetylen világításhoz:

Legjobb minőségű római darabos calciumcarbíd 26.— K.

Legjobb minőségű római szemcsés carbíd 30.— K.

Árak 100 kg. tiszta súlyért, tehát csomagolási súly beszámítása nélkül, ingyenes csomagolással, azonnali készfizetés vagy utánvét ellenében, pénztári engedmény és minden levonas nélkül.

Szállítunk legkittünőbb rendszerű acetylenkészülékeket és teljes acetylen-világítási berendezéseket is legjobban.

Allandó nagy raktár Budapesten. Gyors kiszolgálás.

SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA

52-17

BUDAPEST, V., Váci-körút 26/a.

Hungária fürdő

(Zombor, Basa-utca 1. sz. a gimnázium főbejáratával szemben)

mindennap reggeli 5 órától kezdve esti 6 óráig a nagyközönség **rendelkezésére áll.**

Urak részére

mindennap délig, kedden és szombaton délután is.

Hölgyek részére

hétfőn, szerdán és pénteken délután 2 órától, diákok részére kedden délután.

Gőzfürdőjegy 1 kor.

Kádfürdőjegy 1 K 20 fil.

Diákjegy 40 fillér,

mely utóbbi csakis kedden d. u. vehető igénybe. *—11

Telefon a fürdőben.

A **Zsivánovits**-féle kertben (Bajai-ut) egy 12 - 14 öl széles és 24—60 öl mély

VILLATELEK

eladó. Bővebbet ugyanott a kertésznél. 3—2

Szőlővessző!

A világhírű **DELAWARE** adja a legjobb bort!

Oltani, permetezni nem kell!

A szőlészet kincse.

A phylloxerának ellentáll!!!!

Leírását és árjegyzéket ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!

Nagymennyiségű sima és gyökeres

Delaware vessző eladás.

Cím:

Szigyártó és Takáts

szőlőteleptulajdonosok. *—22

Telep: Alsó-Szegesd. Központi iroda: Felső-Szegesd. Somogy megye.

MEHEK.

Méhésből 1 drb ötös és 2 drb hármás Országos méretű kaptárakban mind erős törzsek és 1905. évi anyákkal élő méhek eladók. 2—2

OREHOJA ERNŐ

Zombor, Szóntai-ut 30 sz.

ROHONCZY GIDA

törökbecsei gazdaságában 80 darab 3 és fél hónapos

mangolica malac

eladó. — Levélcím: Rohonczy uradalom Törökbecse. 3—3

Ritka alkalmi vétel!

Villanyos csillár kiállítás.

A legegyszerűbbtől a legdiszesebbig.

VILLANYVILAGÍTÁSI BEVEZETÉSEK

a legmesszebbmenő szavatolás mellett.

Petroleum és gázlámpák

villanyra átalakíttatnak

Teltsch Gáspár

optikai és elektrotechnikai műintézetében

ZOMBORBAN 50—44

Bámulatos olcsón!

Bámulatos olcsón!

Bámulatos olcsón!

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

LAPUNK

KIADÓ-

HIVATALÁBAN.

A G R A R I A

KÉRJEN

MINDEN

GAZDA

AGRARIA-tól

ÁRJEGYZÉKET

gőzcseplőkészletekről,
benzinmotorokról
és vetőgépekről.

Az árjegyzéket díjtalanul küldjük.

Levélcím:

AGRARIA

Budapest, Váci-ut 2. 52—13

A G R A R I A